

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΤΗΣ COLOUR YOUTH -ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ LGBTQ ΝΕΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΘΕΜΑ: Βελτιώσεις που μπορεί να γίνουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για τη βελτίωση της καθημερινότητας των τρανς ατόμων και την ευαισθητοποίηση για ζητήματα ταυτότητας φύλου

Το σχολικό και πανεπιστημιακό περιβάλλον είναι ένας από τους χώρους που ένα τρανς άτομο αντιμετωπίζει τις περισσότερες δυσκολίες, τον μεγαλύτερο κίνδυνο να δεχτεί τρανσφοβική επίθεση, όπως και τις μεγαλύτερες πιθανότητες να δεχτεί διάκριση με βάση την ταυτότητα φύλου του.

Η Colour Youth - Κοινότητα LGBTQ Νέων Αθήνας, ως οργάνωση νέων θέτει σε απόλυτη προτεραιότητα τη διαμόρφωση ενός σχολικού και πανεπιστημιακού περιβάλλοντος που σέβεται τη διαφορετικότητα και τον αυτοπροσδιορισμό του ατόμου και δημιουργεί συνθήκες για την ορατότητα και ένταξη των τρανς ατόμων στη κοινωνία.

Οι διεκδικήσεις μας αναφορικά με τη καθημερινότητα των τρανς ατόμων στο χώρο της εκπαίδευσης δε θα μπορούσαν να είναι ασύνδετες με τις γενικότερες διεκδικήσεις μας για τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου. Χωρίς ένας σύγχρονο νομικό πλαίσιο, που αναγνωρίζει τα δικαιώματα των τρανς ατόμων και δεν τα αναγκάζει να περάσουν από ψυχοφθόρες, χρονοβόρες και απάνθρωπες διαδικασίες, δεν υπάρχει νόημα να διεκδικούμε τη βελτίωση επιμέρους εκφάνσεων της καθημερινότητας ενός τρανς ατόμου.

Γι' αυτό, κρίνουμε σκόπιμο να κάνουμε μια σύντομη αναφορά στις διεκδικήσεις της Colour Youth ως προς τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου, προκειμένου να

γίνει κατανοητό το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα θέλαμε να εκθέσουμε τις προτάσεις μας για βελτίωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Συγκεκριμένα, οι διεκδικήσεις μας ως προς τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου είναι οι εξής:

- Δυνατότητα σε όλα τα άτομα να διορθώσουν το αναγραφόμενο φύλο, όνομα και επίθετο κάθε επίσημου εγγράφου τους χωρίς ιατρικές, ψυχιατρικές ή άλλες προϋποθέσεις, όπως επιτάσσει και το Άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ). Διεκδικούμε να υιοθετηθεί νομοθεσία στα πρότυπα του μοντέλου της γειτονικής Μάλτας. (ψηφισθείσα 01/04/2015). Θεωρούμε απαράδεκτες και απάνθρωπες τις προϋποθέσεις στέρωσης, διάγνωσης ψυχικής ασθένειας ή διαζυγίου για την χορήγηση της άδειας αλλαγής των εγγράφων.
- Θεσμική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου, η οποία να είναι προσβάσιμη σε όλες τις ηλικίες. Η κατηγορηματική απαγόρευση της θεσμικής αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου σε άτομα που βρίσκονται κάτω από συγκεκριμένο όριο ηλικίας δεν είναι συμβατή με τους υπάρχοντες διεθνείς κανόνες καλής πρακτικής για τα δικαιώματα του παιδιού. Η θεσμική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου θα πρέπει να είναι διαθέσιμη, χωρίς ιατρικές, ψυχιατρικές ή άλλες προϋποθέσεις, σε παιδιά και εφήβους. Σε αυτό συνηγορεί και η Διεθνής Αμνηστία με έκθεση που εξέδωσε το 2014 και όνομα "The state decides who I am - lack of recognition for transgender people".
- Απλοποίηση της διαδικασίας αλλαγής του φύλου, ονόματος και επιθέτου των εγγράφων και αποδέσμευση των δικαστηρίων από αυτή τη διαδικασία. Διεκδικούμε την αισθητή μείωση της γραφειοκρατίας.
- Θεσμοθέτηση τρίτης επιλογής για το φύλο, ώστε να καλύπτονται όσα άτομα δεν αυτοπροσδιορίζονται με κάποιο από τα δύο κυρίαρχα φύλα (άνδρας/γυναίκα).

- Σταδιακή εξάλειψη της αναγραφής του φύλου σε όλα τα επίσημα έγγραφα. Αναφορά μόνο σεξουαλικών/βιολογικών χαρακτηριστικών όπου κρίνεται απολύτως απαραίτητο. (π.χ. ιατρικά έγγραφα).

Με βάση τις κύριες μας διεκδικήσεις για τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου είναι σαφείς και οι επιμέρους διεκδικήσεις μας στο χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Συγκεκριμένα ζητάμε:

- Τα τρανς άτομα να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν το όνομα με το οποίο ταυτίζονται στην επικοινωνία τους με τη σχολή στην οποία φοιτούν. Οι γραμματείες των σχολών ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης, όπως και το υπόλοιπο ακαδημαϊκό προσωπικό, θα πρέπει να χρησιμοποιούν το όνομα του τρανς ατόμου στο σύνολο των διοικητικών τους υπηρεσιών, όπως για παράδειγμα στις φοιτητικές ταυτότητες, στους καταλόγους αναλυτικών αποτελεσμάτων, στις πανεπιστημιακές εργασίες και στις εξετάσεις.
- Η παραπάνω πρόβλεψη θα πρέπει να ισχύει ανεξάρτητα από το όνομα που χρησιμοποιήθηκε κατά την εγγραφή στη σχολή, τουλάχιστον μέχρι η διαδικασία αλλαγής των εγγράφων να γίνει λιγότερο χρονοβόρα και γραφειοκρατική, καθώς σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο είναι σχεδόν απίθανο για ένα τρανς άτομο να έχει καταφέρει να ολοκληρώσει τη διαδικασία αλλαγής των νομικών του εγγράφων σε τόσο νεαρή ηλικία.
- Προτείνεται οι ειδικότητες που έχουν μαθήματα διδακτικής στο πρόγραμμα σπουδών τους (υποχρεωτικά ή προαιρετικά) να έχουν μαθήματα που να αναφέρονται στην ταυτότητα φύλου αλλά και τον σεξουαλικό προσανατολισμό, έτσι ώστε οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί να είναι εφοδιασμένοι με απαραίτητες γνώσεις για την αντιμετώπιση της τρανσφοβίας, της ομοφοβίας και της αμφιφοβίας.

- Ανάλυση πρωτοβουλιών από το Υπουργείο Παιδείας, με στόχο την καταπολέμηση της ομοφοβίας και τρανσφοβίας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας. Το πανεπιστήμιο θα πρέπει να είναι ένας χώρος καλλιέργειας του πνεύματος και αυτό μπορεί να γίνει μόνο σε ένα ασφαλές περιβάλλον όπου ένα τρανς άτομο δεν θα απειλείται από τρανσφοβική βία και διακρίσεις, προερχόμενη από τους συμφοιτητές/συμφοιτήτριες, αλλά και το διδακτικό και διοικητικό προσωπικό.
- Ορθή και αμερόληπτη γλώσσα και ορολογία στα εκπαιδευτικά βιβλία και τα πανεπιστημιακά εγχειρίδια, ώστε να μην αναπαράγονται ετεροκανονικά, cis-κανονικά ή σεξιστικά στερεότυπα. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να γίνει προσπάθεια για αναθεώρηση ή απόσυρση, σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, συγγραμμάτων όπου αναπαράγονται απαρχαιωμένες αντιλήψεις, στερεότυπα και προκαταλήψεις.

Επίλογος

Αναλύσαμε παραπάνω τις βασικές διεκδικήσεις του σωματείου μας με στόχο τη διαμόρφωση ενός πανεπιστημιακού περιβάλλοντος που θα σέβεται τη διαφορετικότητα και την ταυτότητα φύλου όλων των ατόμων. Η διαμόρφωση αντίστοιχου περιβάλλοντος είναι επιτακτική τόσο στην δευτεροβάθμια όσο και στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η παροχή όμως της κατάλληλης παιδείας, έστω και στο τελευταίο σκαλί του εκπαιδευτικού συστήματος, κρίνεται σκόπιμη για την διαμόρφωση καταρτισμένων σε αυτά τα ζητήματα επαγγελματιών και την ευρύτερη πρόοδο της κοινωνίας.